

אָוֹרֶות הַשְׁבָּח

גליון מס' 746

**בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
ומלך תורה בעיר האבות שע"י רשות מוסדות "קול יהודה"**

אחראי מערכת: הרב אברהם טריקי

פרק ה' – פראשת השבוע: ז'אר א

עורק: הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

חבל על דאבדין ולא משתחчин

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲלֵיכָם אֱלֹהִים אֵלָי מִשְׁאָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אַל תְּאַמְּרَ אֶלְיוֹן אָנִי ה' (שמות ז ב)

زيدבר אלוהים אל משה: דבר אותו משפט, על שהקsha לדבר ולומר למה הרעותה עם הזה (רש"י)

וכמה נוראים הם בזה דברי ר' להלן (שמות ו, ט ד"ה מקצר רוח), וזה לשונו: 'ורבותינו' לדרשוهو לעניין של מעלה, שאמר משה למה הרעותה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, חביל על דעתך ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות. הרבה פעמים נגliquiy אליהם באלו שדי, ולא אמרו לי מה שמן, אתה אמרת מה שמו ומה אומר אליהם. וכשביקש אברהם לבקש את שרה, לא מצא קבר עד שקנה בדים רבים. וכן ביצחק, ערערו עליו על הבאות אשר חפה, וכן ביעקב, ויקן את חלקת השדה לנוטות האלה. ולא הרהר אחריו מודתו, ואתה אמרת למה הרעותה', עכ'ל. ואילו לא שהדברים מפורשים בדברי ר' שדי, אי אפשר היה לאומרם, שכן יש כאן תוכחה נוראה למשה רבינו ע"ה רעיה מהימנא. זאת ועוד, שיש כאן מסקנה נוקבת, והיא: כשהשין למדים ממעשה אבותינו או רבותינו, הרי שהוא משכך את חקרים - חביל על דעתך ולא משתכחין. והוא שאמורנו, שאין לך פגיעה גדולה בכבודו של הצדיק, יותר ממי שידעו על דבריו ואינו לומד ממשין.

ושמעתי לבאר עומק תוכחה זו, בדרך כלל לעיר גודלה אשר התפנזה בה משרות הרבנות, ולאחר חיפושים על פni כל הארץ, מצאו רב נכבד ותלמיד חכם מובהק אשר נראה להם מתאים לשמש כרב העיר משלחת ונכבהה של שבעה מטובי העיר הגיעה לbijתו של רב' הרב, והצעיה בפנוי את משרות הרבנות. אלא שהרב סירב להצעה המכובדת, בטרם יזכיר תחילת העיר כדי להתרשם מחיי הדת שם. נלווה הרוב למשלחת הנכבד, והחל בביקורו במרכזי הדת בעיר. תחילת שמו פעמיים לבית הכנסת הגדל והמפואר, השתומם הרוב מגודל הפאר וההדר שניכר בכל פינה, ושאל כמה מתפללים יש כאן וכמה שיעורי תורה מתקיימים בו, ועוד מהנה שאלות. וכשהבין מהם שבית הכנסת נועל על דלתה בלבד שבתות ימים טובים, ועל שיעורי תורה לא שמעו כלל... דחה הרב בניום שבריח מלבד שבתות ימים טובים, ואל שיעורי תורה לא שמעו כלל... דחה הרב בניום את העצתם כ� הרבנות, וחזר לבתו. שמע ראש הקהיל כי נכשלוمامצישלחוין, הגיעו בעצמו לבב' הרוב ואמר לו, האם כבודו ביקר בבית העלמיין שלנו. וכי מה מיוחד יש בבית העלמיין שלכם המה הרוב, ובכן יבוא כבודו לבקש בבית העלמיין ואחר כך יחולט. וכך היה, שמו פעמיים לעבר בית העלמיין העירוני. ושם נדדה הרוב לגלות מציבות של צדיקים עמודי התורה וההלהכה: 'פה נתמן הנשר הגדול והיד החזקה הרמ"ס...' פה נתמן מרן רבי יוסף קאראו הלא הוא השולחן ערוך'... וכי הצדיקים הללו טמוניים כאן, והלא יודע אני שמקום מנוחתו של הרמ"ס בעיה'ק טבריה, והשולחן ערוך שוכן כבוד בעיה'ק צפת. השיב ראש הקהיל, הלא עיניך הרואות בעלייל שכאן הוא מקום קבורתם. מיד קיבל הרוב על עצמו את תפקיד הרבנות, בהפטירון, בעיר שקדושי עליון טמוניים בה, זכות היא לי לשרת בה. אך לאחר תקופה קצרה גילה הרוב את התורמתה הגדולה שהציג בפנוי ראש הקהיל, והזעיקו מיד.

היאך העוז לשר ב' במצב נחוצה, והלא נחבר לו שהרמב"ם והשו"ע לא ביקרו מעולם בעיר זו. ענה ראש הקהל בחכמה, זהו לבדוק העניין, וכי כבוד הרב חושב שהרמב"ם והשו"ע נפטרו מן העולם! ולא צדיקים במתן קרוויים חיים,ומי לנו גדול כהרמב"ם והשו"ע אשר אין לך שעיה שדבריהם אינם נלמדים בעולם. אבל כאן בעיר זו, אין למדים לא רמב"ם ולאשו"ע, נמצאת שפה נתמך הרמב"ם ופה נתמן השו"ע...
ווארנו דוקא מליצה זו, יש בה כדי ללמדנו את שום דברי רש"י על אודות

דבר העורך

חודש שלום ברכה טובה

כתב מרן ה"ב נון איש חי" זיע"א: "חדש שבת ראי תיבות שלום, ברכה, טيبة. וכן שנתהפך בשורות טובות. חדש שבת הוא החודש החמישי לחודשי החורף (החל מתש"ר), והוא מקובל לחודש החמישי מחודשי הקיץ (החל מניסן), חדש אב. בראש חדש אב חל יום הילולא של אהרן הכהן ע"ה, שהוא הילולא היחיד שהזוכה בתורה, ובהזגשה שכיל ישראל התאבל עליו באחדות מלאה (במדבר לג, לח), זה בא לממדנו, בהקבלה חדש שבת לחודש אב, כדי שחדש אב יהיה פך לשנון ושםה, שנתהפך בשורות טובות בשורות הגאולה השlimה עליינו להattach. כדיਆ באבות (א, יב) "הו מתלמידי ישע אהרן אהוב שלום, ורודף שלום, אהוב את הבירות ומקרון לתורה".

הרב שוויאק אדרי

רב קהילת קודש 'שבטי ישראל' שכונה יא' באדר שבע

לוח זמנים שבועי

שם קשוש	יום ד' שבת 20.01.18	יום ה' שבת 19.01.18	יום ו' שבת 18.01.18	יום ש' שבת 17.01.18	יום ע"ה שבת 16.01.18	יום ב' טבת 15.01.18	יום א' טבת 14.01.18	יום הזמנין מודיע לברא-טבע
5:32	5:33	5:33	5:34	5:34	5:34	5:34	5:34	עלות השדר
5:39	5:40	5:40	5:41	5:41	5:41	5:41	5:41	בן טלית והפלין
6:42	6:43	6:43	6:43	6:44	6:44	6:44	6:44	זוהר - גן חיה
8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	סורי ק"ש שלחת מ"ג א'
9:14	9:14	9:13	9:13	9:13	9:13	9:13	9:13	סורי ק"ש להטנא והרוא'
11:52	11:52	11:52	11:51	11:51	11:50	11:50	11:50	מצות טו ולויה
12:22	12:22	12:22	12:21	12:21	12:20	12:20	12:20	סנהדרין דיללה
16:14	16:13	16:12	16:12	16:11	16:10	16:10	16:10	פ"ג הנמהה
17:07	17:06	17:06	17:05	17:04	17:03	17:02		שקיין
17:20	17:19	17:18	17:17	17:17	17:16	17:15	17:15	אתנית הביבניט

המולד ליל רביעי, בשעה 2:25-2:2 חלקיים
באש הודיין יירטם בית ברניאן הירושלמי

טמנני בדלהה בורות

ואר	פירושת השבע:
כה אכ	הפטרה
6:40	כニיסת השבת:
7:32	יציאת השבת:
8:05	ובנו תם:

אורות הכהרות

התוכחה הנוראה שהוכיח הקב"ה את משה רבינו ע"ה – אם לא למדת מאבותיך, אוי' חבל על דאבדין ולא משתכחין'. והדברים מבהילים ומדוברים הם בעד עצם.

ומכאן התביעה הנוראה של הנביא (ישעיה גז, א): 'הצדיק אבד ואין איש שם על לב', רוצה לומר לנו שאין איש שם על לב ללימוד מדריכיו של הצדיק, אוי' הוא גורם בכך שהצדיק אבד – יש כאן אבידה!

וזהו עמוק דברי רבוינו בכמה מקומות (מועד קטן כה, א עוד): 'כל הבוכה ומתחבל על אדם כשה, מוחלין לו על כל עונותיו', שכן כפלות הלשון 'בוכה' 'ומתחבל' מורה שאין די 'בכבי' על צער הפטירה אלא גם 'האבלות' על חסרון האבידה, והעשה כן, אותן וסימן הוא שרצו להשלים את חסרונו על ידי הדיקות בדרכיו של הצדיק, וזה הגורם לכפרת עונותיו, והבן. ובזה יארו דברי ראש הישיבה הגר", צדקה צ"ל בביאור דברי הגמ' (שבת קה, ב): 'כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניין בבית גינוי, שנאמר (תהלים, גג, ט) נודי ספרטה אתה שימה דמעתי בנואר הלא בספרתך'. ויש להעיר, מה ענין ספרטה הדמעות וגינויים, וכי יש שכחה מלפניו ח"ג. ובאייר רבינו, כיוון שעיקר הבכי הוא על האבידה, א"כ באזאת יבחן אם הוא אלה דמעות שיש בהם תועלת לתקן המעשים ודבקות בדרכיו של הצדיק, או שחלילה היו אלה דמעות שאן בהם תועלת, ועל כך הקב"ה סופרן ומניין בבית גינוי כדי לדעת בעתיד מה יעלה בגורלו!'

בדבריהם לא קם לא יותר

הרב יהודה דרשי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבות והמוסדות הדתיים
בארכ' שבב

**הרינו חוזרים ומקשימים מהציבור היקר
לנהוג כבוד בכתיבי הקודש
ולא לזרוק "גניזה" בכל מקום
ולכן אין להניח גניזה
בבית העלמין היישן ולא במקומות
יש להניח "גניזה" במקומות הבאים בלבד:
***במקומות שיש פח גניזה.
*בבתי הכנסת.****

**גבאי בתים הכנסת אשר מעוניינים
שיפנו להם את הגניזה יש לתאם
עם הרב אברהם לורבר
.054-4348735**

**شكى גניזה ניתן לקבל
במשרדי המועצה הדתית.**

ביברטת התורה
יהושע דMRI
ממונה המועצה הדתית

אורות הפרשה

גלוות וגאולה
'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעובודה קשה' כתוב ה"אמרי חז"ן': צורות הגולות הקשו את חושי בני ישראל במידה כה הרבה, עד שהם כבר לא הבינו את שפת הגאולה. יותר היה קשה להוציא את הגולות מהתודעה של עם ישראל להוציא לפועל את עם ישראל מהגולות.

משה רבינו
אמר המגיד מעודיטש ז"א: "ואני ערל שפתיים" משה רבינו היה בדרגה גבוהה ועלינה כל כך, עד שלא יכול היה לצמצם את עצמו בחינת הדיון.

משה ואהרן
"הוא אהרן ומה... הוא משה ואהרן" כתוב ב"ליקוטי תורה": 'משה' עניינו למדות התורה, ואהרן' עניינו עבותות התפילה (שהרי תפילות במקום קרובנות תינקו), והרבנות היו בתחום עובdotו של אהרן). השווה אותו הכתוב, שכן העמים יש להקדים את 'משה' לאהרן' – שאדם עסוק בתורה ובמצוות כדי אחריו יוכל להתפלל כראוי מתח אהבת ה', ולפעמים יש להקדים את 'אהרן' למשה' – שהאדם יעזור לבניו אהבת ה' בתפילה כדי שיוכל אחד כך לעסוק בתורה ובמצוות כראוי.

טמה האלוקים והנחש-תנין
"ישליך אהרן את מטהו... והי להנין" כתוב בעיל התניא ז"א בספרו "תורה אור": "תנין - נחש" מסמל את קליפות מצרים כפי שנאמר (חזקאל ט) "הנין عليك פרעה מלך מצרים התנאים הגדול הרכז בתוך אורי", "מטה" הוא מלשון הטהה והמשכה. וזה "טמה האלוקים" דהיינו מזון להשחת וירידת האור האלקי מלמעלה לטמה, שבבריאות העולם נפל הבה ניצוצות קודשא במצרים יותר מאשר האור האלקי – תנין נרמז שהשורש והמקור של קליפות מצרים הוא האור האלקי – הניצוצות קודשא שרדו לטמה על ידי מצומצם רבים עד שנותהotta ממנה מציאות של קליפה. ובഫיכת ה"תנין" בחזרה ל"טמה" בידו של משה רבינו נרמזת גאותם הניצוצות קודשא ושל עם ישראל מצרים.

דמים תרתי משמע
"ולא יכולו מצרים לשות מים מן היאור" כתוב ה"דגל מחנה אפרים": נאמר במדרש: "מכמת דם נתעשו ירושלים" שכן המצרים נאלצו לקנות מים מבני ירושלים רק אצלם לא נהנו המים לדם. מכאן היסוד לאומרה הידועה: "זמים תרתי משמע" – לבני המצרים היהima משמעות של "דמים" – דם ממש, ולגביהם בני ירושלים – "דמים" – כספ.

ארבע לשונות של גאולה
"הוואצאת... והצלת... ואלט... ולקחת..." כתוב ה"או תורה": באربעת הלשונות הללו מורים ארבעת החגיגים: ראש השנה, סוכות, פסח ושבועות. והוואצאתו איתכם מתח סבלות מצרים – רמז לראש השנה שאז נטבלת השעבוד (מסכת ראש השנה יא), "והצלת" רמז לסתוכות כי "הצלת" הוא מלשון ציל סוכה, "גאלת" ומז לפסח שבו נג אלו בני ישראל ממצרים. "ולקחת" איתכם לי לעם" רמז לשבעות שאז נעשו בני ישראל עם ה' על ידי מתן התורה.

מתן תורה
"ולקחתו איתכם לי לעם... וידעתם כי אני ה'" כתוב רבלי לי' יצחק מרבדיטשוב ז"ע"א בספרו "קדושים לוי": האלוקות עצמה אינה ניתנת לתפיסה דהרי "לית מהשובה תפיסה בהיה כלל" ורך על ידי התורה והמצוות נימין להגעה להרכת האלוקות כי התורה והקב"ה חד הם. וכן על ידי "ולקחתו איתכם לי לעם" – שזו מתן תורה, ניתן להגיע ל"ידעתם כי אני ה'".

ניסים ונפלאות
"וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם" כתוב ה"שפת אמרת": יש כאן הבטחה שלא זו בלבד שבני ישראל יגאלו אלא גם יכירות ויידעו כי ה' יתבורך הוא שגאל אותם וכי הגאולה תגבר ותעמיך בהם את ההכרה והאמונה בקב"ה. זהה התכלית והמטרה של כל הניסים והנפלאות שעשו ה' איתנו, להכיר על ידם את הקב"ה שהוא המשיע האמתי.

כל וחומר
"הן בני ישראל לא שמעו אליו ו איך ישמعني פרעה" כתוב ה"שפת אמרת": רשי' פירש זה אחד מעשרה כל וחומר שבתורה' נוח וכל יותר לבוא ולעורו הרהורי תשובה בלביו הטהור של אדם מישראל – יהודי אפילו כאשר הוא רחוק ומאובן מחמת קווצר רוח ועובדת קשה, מאשר לבוא ולנסות לעורר אליו מחשבה טוביה בלביו הטמא של פרעה. לפיכך מדן משה רבינו כל וחומר: "הן בני ישראל לא שמעו אליו ו איך ישמعني פרעה".

דבר רבני השכונות

הרה"ג אברהם מיכאל מאמן שליט"א
רב שכונת דרום
וראש ישיבת "תורה אור" באר שבע

הרחקת השק

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי ה'" (שמות פרק ו' פסוק ב') כתוב דעת קדנס מבערת התוספות מהו אני ה' – קלומר אף על פיו שאמרתי לך ראה נתנייך אלוהים לפרעה לא אתה אלוהים כי אם לפרטעה, אך אני ה' גם לך. ולכара הדרבר מפליא, האם עלה על הדעת שמשה העני מכל אדם חי תמיד במחשבה שהוא מה, עפר ואפר כלפי כל אדם על אחת כמה וכמה כלפי בראות עולם העלה על הדעת שהוא חישיב את עצמו לאלהות בהיות והקב"ה שלו הילח על פרעה עד שהחצר הקב"ה לצוותו ראה נתנייך אלוהים לדברה, היתכן. אמנם מזקנים אנו בהיסטוריה אנשיים שחיו במחשבה שהם לפרטעה, היתכן. אלוהים עשו עצם אלה, ואלו הם, חירום, נבוכדנצר, פרעה, יושב מלך יהודה, ע"ש. ניקח לעצמנו לדוגמא את פרעה שהחריו על עצמו בקהל גודל "יל' יאורי ואני שעידנני" (ווזקאל כ"ט ג). פרעה ראה את גודל הצלחתו בזה שמצרים היא המדינה שכל העולם זוקק לה, המדינה ששברה את הרעב שבועלם, המדינה העשירה ביותר שאליה זרמו כל כספי תבל. ובכללה מצרים שוגגה בעוצמתה, שהרי היא אינה כלל מדינות העולם הזוקקים לשאת את עיניהם ולטטר השם לשאות את מים, אלא הנගלו היה עולחה ומשקה את מצרים, אין שום צוק לשאות את העניים אל על, פרעה מרגיש שהוא שולט בכל העולם, שהרי מצרים זרמו מציינת התורה את סמל הכה והועצמה של מצרים כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרישו". ואף התורה מצהה לדורות את מלכי ישראל "לא ירבה לו סוסים" מצרים היתה מספקת את הנשך החזק והומיעל ביותר לכל העולם. המרכז העולמי לשפחים DAG פרעה שהיה בארץו דברי הגם' (ד') ז) ומה נקרה שם כשפחים שפלייא של מעלה. פרעה לא לחינן עשה עצמו אלה, מאחר שראה את הצלחתו המסתוררת הנפק להיוות לשיפור הצלחה, והגיע למצב שהתחילה להאמין שככל הצלחתו הודות לכחוותי ומעשי. ובעצם הוא אדם נדי ומיחיד שאין לו שי ואינו קוק כל להבט ולפלי מעלה בהיות והוא מסודר נפלא בעוצמה כח וככללה והודאות לכך ולכשרונותי הבורים והנדירים, גירה בעצמו את המחשבה שהוא מבחןת אלוה ואין זולתו. ובגון כך דוקא פחד הקב"ה על גורלו של משה, דברי המודרש רביה (ח' א) "אל ה' למשה, פרעה החש עשה עצמו אלה לפיקיר יראה אותה ויאמר שזה אלה, ע"ב. וההסביר הו, שעד היום פרעה הוא השליט היחידי ואין זולתו, שום אדם איינו יכול לעשות או לגבור על מעשי, וכל מצרים מ匝אתך אך ורק תחת שליטהו בלבד, והנה כאשר משה מכח את פרעה ואת מצרים, ופרק נצטרך לבקש ולהתחנן על נשמו משעה על מנת שהיה מוכן לבטל את המכוון, הוא בודאי יtan את כל ההרגשה שהרגיש עד היום למשה ויעשה את משה לאלה, והפה יש חשש שאף משה הענו גם הוא עצמו אלה, על כן בא האזהרה מאת ה' למשה שיזהר בכך. הלכה הנלמד אם יש איש שם בעולם על אף כל הכלמות לא עמדו מול גאות הנצחון, ונפל אל תוך המחשבה שאין שני להם, ואף למשה איש האלקיים בא הארץ, על אחת כמה וכמה כל יהודי פשוט חייב להסידר מחשבה זו מעצמו. לא פעם אדם חושב אני הצלחתי אני עשייתי אני בניתי וכו', האם לפרטים אלו האם לא עושה עצמו אלה, אני ואין שני לי. על כן לאchein אנשי נסכת הגדולה תקנו לכל היהודי לומר בתפלתו בכל יום "מזמור לתודה, הרינו לה' כל הארץ... דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולא אנחנו עמו וצאן מרודעתינו". הכתוב הוא ולא אנחנו אלם אנו קוראים וכו' ואנו, אולם שוניים הוא אחד. פעמים האם חושב שהוא עשה את עצמו, במחשבה פרעה ושאר המלכים, מחשבה זו ונפשת לא פעם גם אצל כל יהודי פשוט, ועל כן חייב כל היהודי לעמוד ולהתפלל להודות ולשבח שוד הצלחתו איננה ממש אלא היא מאת ה' יתבורן.

רב אברהם מיכאל מאמן שליט"א
בבבון אמר לאמון לאכון

הנה"כ כמי יכח נס כמי יכח נס
כמי יסתלה נס כמי יסתלה נס

אורות ההלכה

תשיבות ההלכות משולחנו
של מוריינו המרא דארתרא
הרה"ג יהודה דרעל' שליט"א

הלכות ברכת הפירות (המשך)

ש - תשגיל פיריה העשו מעיסת תפוחי אדמה, מהי ברכתו?

ת - אמנים כבר ביארנו בעולונים הקודומים מחלוקת הפוסקים אודות פרי שננטח דק עד שאין צורתו ניכרת, מכל מקום הכל מודים שאם דרך אכילתו בכך אין ברכו משנתה. לפיכך מכל הנקרא "פיריה" העשו מעיסת תפוחי אדמה, ברכתו "ברוא פרי האדמה", הוואיל ודרך אכילתו בכך, וכן כל כיוא בזאת.

ש - מי שטעה ובירץ על פירות העץ "ברוא פרי האדמה" או להיפך, מה דינוי? ומה הדבר אשר טעה ובירץ על פירות העץ או האדמה "שהכל נהיה בדברו"?

ת - בירץ על פירות העץ "ברוא פרי האדמה" יבא, שכן גם פירות העץ צמיחתם מן האדמה. אבל המברך על פירות האדמה "ברוא פרי העץ" לא יצא, שהרי לא בא מן העץ. ומכל מקום אם טעה ובירץ על כלום "שהכל נהיה בדברו" יצא, מפני שברכה זו כוללת את הכל וגם פת ויין נכללים בה.

ש - מי שהחילה בברכה מתוך כוונה לסייע "ברוא פרי העץ" אך לאחר שהזיכיר שם ומלכות נוצר מזד שהוא פרי האדמה, האם יכול לסייע "ברוא פרי האדמה"? ומה הדבר זה להיפך?

ת - יש אומרים שאין יותריים ידי חובה בברכה כל שלא פתח בה על דעת לסייעת כתיקונה, וכן רוא דעת הרמב"ם. ולפי שיטתה זו, הפותח לרבר מזד כוונה לסייעים "ברוא פרי העץ" ונזכר אחר שהזיכיר שם ומלכות שהוא פרי האדמה, סי' י"ס "ברוא פרי האדמה" כבוד מלכותו לעולם וע"ד, אך לא יטעם ממנו עד שיחזר וירץ "ברוא פרי האדמה". אך לדעת רבם הופסקים אין כוונתו מעכבר, לפיכך סי' י"ס "ברוא פרי האדמה" וכן הוא עיקר להלכה. ובבעל נש הרוצה לחוש לכל הדעת, סי' י"ס "ברוא פרי האדמה" ייטעם ממנו קצת, ואחר כל יברץ על מין אחר מפירות האדמה והואICON פטור הפרי הקודם בברכה זו. אולם במצב הפוך, כגון שזה הפרי מפירות העץ וחשב בתחלת ברכתו שהוא פרי האדמה, סי' י"ס "ברוא פרי העץ" לכל הדעת שהרי כבר נתברא שכרכת "האדמה" פוטרת גם את פירות העץ.

ש - מי שטעה ובירץ על פרי האדמה "ברוא פרי העץ" נוצר בטעותו והוסיף תזוז כדי דברו "ברוא פרי האדמה", האם יצא ידי חובה?

ת - דבר זה נתון בחלוקת הפסקים. אולם לפי הכלל של ספק ברכות להקל יצא ידי חובה, ובכלל השוספני "ברוא פרי האדמה" תזוז כדי דברו. והוא הדין בשאר הרכבות כגון שבריך "שהכל נהיה בדברו" נוצר בטעותו והוסיף תזוז כדי דברו, יצא.

ש - המברך על כוס משקה אך בתרם הספיק לטעום ממנה נפל מידו ונשפך, האם יכול למזוג עוד ולטעום ממנה?

ת - אם היה בכוננותו להוסיף ולשתותו עוד מהמשקאות שהיו מונחים לפניו, רשאי למזוג משקה אחר ולשתותו על אותה ברכה. אך אם לא היה בכוננותו לשות עוד זולת אותו הocus נשפך, הרי זה ישים מיד "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם וע"ד" ויחזור לברכ על משקה נוסף אם רוצה לשותתו. וכן הוא הדין לגבי ברכת הפירות.

ש - המברך על פירות שהיו מונחים לפניו ואחר כך הביאו לפניו פירות נוספים, האם צריך לחזור וברך עליהם?

ת - אם היה בדעתו לאכול ממה שיביאו עוד לפניו, אין צורך לחזור ולברך עליהם ואפלו שכבר סיים את כל הפירות שהיו מונחים לפניו בשעת הברכה. אבל אם לא היה בדעתו בכך, הרי זה צריך לחזור ולברך עליהם מפני שהוא פיריה הראשוניים. במה דברים אמרים לפניו במי שוכן בלבינו, אך אורח המתארח בבית אחר, אין צורך בברך על פירות אחרים שהביאו לפניו אחר שכבר בירץ מאותו המין, אך על פי שלא הייתה דעתו עליהם, מפני שאורח יוכל על דעת בעל הבית.

בית דין צדק לענייני ממונות

شع"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
טלפון: 052-7670510

אורות עונת שבת

דרבי נועם

"יבלו מטה אהרן את מטוותם" ברוב המקרים, הדרכ הטובה ביותר לזכר יהודו יהדות היא ע"י אהבה ואכפתיות. אולם לעיתים ישותם של גוי, אך לא כלומר, "בלולע" אותו. במקורה כזה יש לזכור: א' ה"בלולעה" נעשתה באמצעות המטה של אהרן, שהיא ידוע באבותנו לישראל ע"י אהובם ורוץם. וכן התוכחה החיבת להיעשות ע"י אדם טוב ואכפתיה, שעשה זאת מתרוך רצון להטיב עם השני, ולא מערב ח"ז שום נתיה שלילית אחרת.

ב'. ה"בלולעה" עצמה הייתה ע"י שהנחש נהף להיות בחזרה להיות מטה ולא כשהיה נחש. למדנו שתתוכחה עצמה לא צריכה להיות כמו נחש. שמחיד ומזיק את האדם, אלא כמו מטה-המכה בלבד רק כדי שהמסר החיווי יועבר ויקלט, מלבד הנקוי ותוור מכלicus או הדגשת עליונות.

"מהין אתה?", החזירה לו אם העולג בשאלת. הסוחר אמר את שם עירו. זיק ניצת בעיני האישה.

"אתה מכיר את פלוני ואת אלמוני?", שאלה אותו במפתיע, נוקבת בשנותיהם של אנשים מוטיקי הקהילה היהודית בעיר.

"וזאי אני מכיר!", ענה לה הסוחר בפליאה גוברת והולכת, "השאלה היא מנין את מכירה אותנו?".

"אני באה משם", ענתה האישה בקול רפה, והחללה לגולל סיפור-חיכים עוגם, שھטא ונורות ממשמעים בו בערוביה. ברגע מסויים פלט הסוחר, לפיו תומו, את שמו ואת שם אביו. חיווון עז החץ את פni האישה. היא נראתה על סף עילפון. "בני... בני אתה", רעד קולו.

נכל לשער את הטטולה הנפשית העזה שפודעה במהלך השעות הבאות את האם ושינוי בניה – הסוחר והעלון – שנולדו משמי אבות וגדלו בועלות רוחניות, הרואין כי יהוד והשני כgoi. ל מהורת בבור, בשעה שהסוחר התפלל שרדיות של שבת, נשמעו לפעתן זעקות-שבור. "איממי מתחה איממי מתחה!", צעק העולגן, שגילה את אימו שכובת במייתה ללא רוח-חיכים.

לאחר שהעתשות העולגן מוחלט הריאוני על מות אימו, החל הביע את צערו על שהគומר המקיים נהוג לשובות תשלום מופקע בעבור קבורה. הסוחר מיהר להציג את אחיו למוץ' "אימין, אימנו, יהודיה היא. אף אתה יהודי. מחר נבניא לה מנוחה בבית".

הקבורות היהודית הקרוב ביותר", אמר. ואננים, ביום ראשון הובאה האישה לקבר ישראל באחד הקרים הסמוכים.

"הביתו וראו מה גדול אפיקו כוהה של מנווה אהת", אמר רבי צבי-אלימלך לחשידיו. "אישה זו נטשה את בעלה ובונה והפנתה עורף לאלוκוי, אף הושיפה לדבוק במצוות נורו שבת-קדוש. בעקבות זאת זכתה להציג לכביר-ישראל".

רבי צבי-אלימלך מדינוב נסתלק (ברויותו בן נ"ח שניים) ב"ח בטבת תר"א.

משה רבינו פונה אל ה' המבקש ממנו לרכת בשמו למצרים ולגואל את ישראל ושולאל, "ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם". צרך להבין וכי לא ידע משה את שמו של הקב"ה? אלא ההסביר הוא שם השם עזק אל ה' מתוך אהבותו הגדולה את עם ישראל, כדי נתן הקב"ה לבני ישראל לשבול מאות שנים בגלות מצרים הנוראה. הרוי הנගתו של הקב"ה בעולם מתבצעת באמצעות שמות הקודש שלו, איזה שם" ונהגה היא זו. גם למשה הוקשtheta שאלה-צעקה זו, "מה אומר אליהם" על כך השיב הקב"ה "אהיה עמם בצרה זו" כלומר שלא עזביהם אותם לרגע ח"ז אלא אדרבא אני הייתי וنمצא אתם ביסורי הגלות, כדי להביא אותם לידי זיכוך לקראת התגלות האלוקית הגדולה במעמד הר סיני נורא ההוד - מתן תורה.

זעקה של משה

בפרשנותו אמר הקב"ה כתשובה על זעקה של משה רבינו אל ה' "למה הרעotta לעם זהה?!?", וארא אל אברם וכו'".

משמעות התשובה היא שמצופה לבני ישראל מטעם קב"ה מותן תורה, וכדי לזכות לכך אלוקים ונשגב שלא היה כמו צאצאים של שעבוד מצרים. מבואר בספק' שזעקה של משה הייתה מדו"ב נ"י צריים לעבור זיכוך של עבודה פרך גשמית הרוי אפשר להחליפה בעבודה קשה" רוחנית כמו שהוא אצל שבט לו שלא השתבעדו במצרים, ופירש זהה את הפסוק "וימרדו את חיהם" - זו התורה כי היא חיינו. "בעבודה קשה" - זו קושיה בתורה. "בחומר" - זה קל וחומר. "ובלבונים" - זה ליבון הלכה.

מכאן אנו למדים שגם ביום הדבר בידינו אם רק נרצה ונאמן לעצמנו התמסירות ויגיעת אמת בתורה הקב"ה בודאי יקבל את זה כזיכון שישלח את קשיי הגלות, יכין אוננו בנהת ובשמה לקרהת המועד הגדול האלוקי והנשגב של בית מישיח צדקנו. "ותחזנה עיניינו בשובך לציוון ברחמים", אמר.

**לרפואת
ר' יוסף שלמה בר עליה
ורחל בת סימי**

**לעילוי נשמה
מרת אסתר בת מררי ז"ל
ת.ג.צ.ב.ה.**

האם האובדת

אימו של רבי צבי-אלימלך מדינוב, מחבר הספר הנודע 'בני יששכר' ועוד ספרים, הייתה אחותו של הצדיק רבי אלימלך מלינסק. השם אלימלך ניתן לו על שם דודו זון, ועל-פי ציוויל המפורסם. אך מכיוון שההווים חששו לחוי הדוד, רבי אלימלך, נתנו לבנים גם את השם בני.

כבר בהיותו כבן ששית עשרה כיהן רבי צבי-אלימלך כדי בבית-דין של רבי הושע מדינוב. אחר-כך שימש רבן של כמה קהילות חשובות. הוא מנה עם תלמידיהם של רבי משה מפשורסק, של רבי מנחם-מענדל מריםינוב ושל 'החזקה' מלובלין. לאחר פטירת 'החזקה' החל רבי צבי-אלימלך להווג באדמו"רות.

פעם אחת ישב רבי צבי-אלימלך בחוותה סידיו וספר להם מעשה זה: בעיר פלונית נישא זוג צער. עברו כשנה נולד לבני-הזוג ילד. לא עברו אלא שבועות מסווגר מן הלידה, והאם הצערה עזבה לתפקידים את ביתה וילימה כאילו בלעטה האמתה. הבעל והאב הטריו הוכה בהלם. הכל השתתפו בעצרו ונרתמו לסייע לו במציאות האיש אובדת, אך כל הבירורים שנעושו וכל החיפושים אחריה – העלו חרס.

התינוק הקטן גדל כילד וכנען יתום. לאחר שהתגבר והתחתה, פתח חנות הלבשה. תחילה קנה את הבדים מידי ספקים, שקבעו מוסקנה כי במאםץ לא-גדל יוכל לחסוך בהוצאות ולהגדיל את רווחיו. החלית אופה להגעה למתפרות שהן הבדים מיוצרים, ולרכוש אותם ישירות מהיצרנים. לאחר שבועות רבות של נסעה בעגלה, הגיע למחו חפציו. הוא קנה מליין נכבד של מוצרי הלבשה, במחיר מצוין, ועמד לשוב לבתו.

בחפותו אחר עגלה שיסיעו לביתו, עצר לידו עגנון גוי. לאחר ששמע העולגן את יעד הנסיעה, חיציע לסוחר לפצל את הנסעה לשני שלבים. "ביתי מרווח בשעתים נסעה מכאן, על אס-הדרך לעיר מגורך. כשנגע לשם כבר ירד הערב. נעצר שם, וננה לילה, ובבוקר נמשכ' לביתך", אמר. הסוחר קיבל את הצעה הגיגונית.

לאחר שייצאו לדרכם החל לרדת שלג כבד. להשלים את הדרך עד בית העולגן. בגগנים חוציאו הסוחר מתרמילים מון שהוביא עמו מஹיטת, וסעדר את ליבו. אחר-כך התפלל ערבית ועלה על המיטה שהעולגן הכנין לו. והתנני, כמובן, הייתה להמשיך בדרך למורת עם שחר.

ואולם במהלך הלילה הוסיף מגז האויר לesusו, והיציאה להמשיך הדרך הייתה, והסוחר ידע כי אם לא תירגע סופת השלים בשעות הקרובות, ייאלץ לדוחות את המשך הנסעה עד אחרי השבת.